

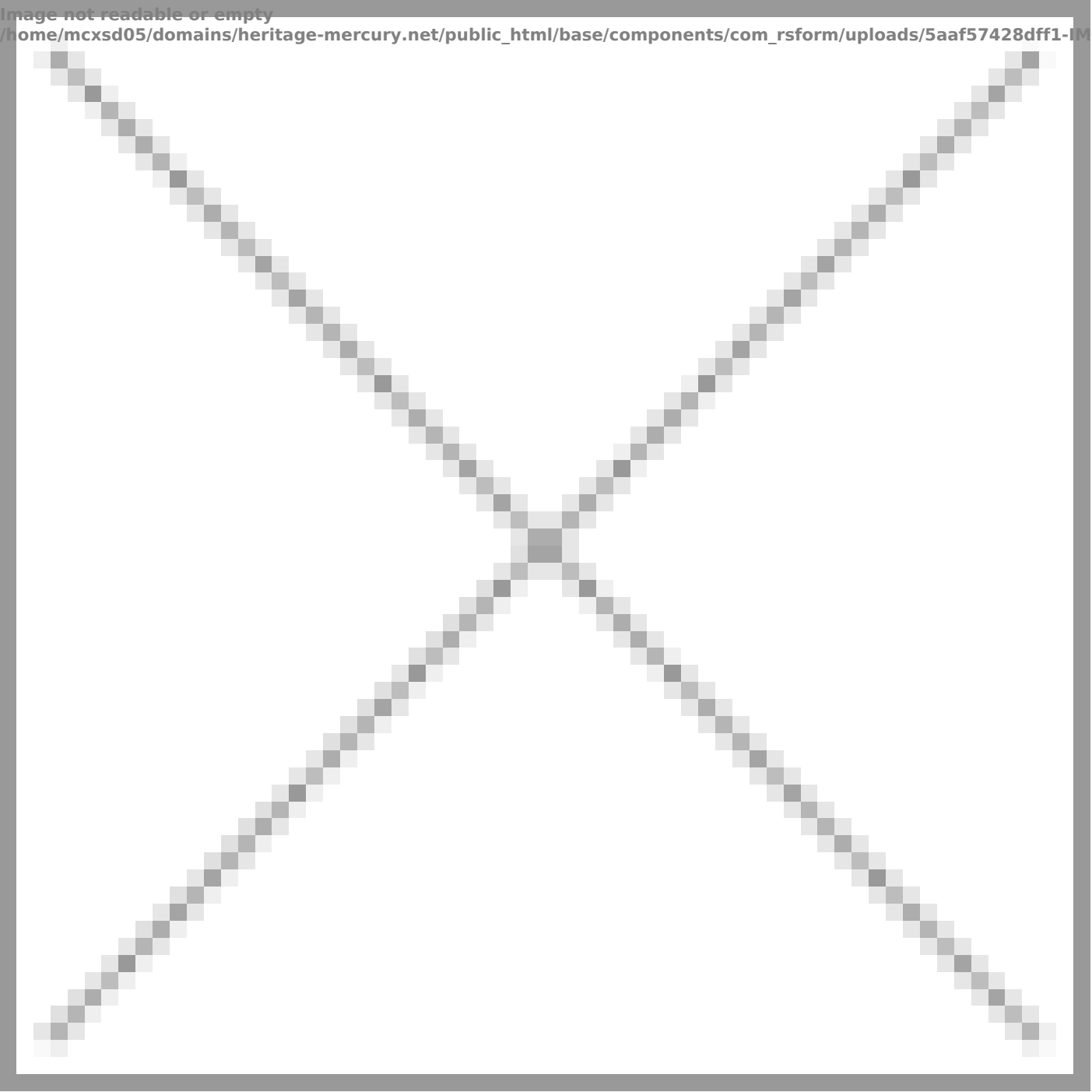
Ime predmeta 1	ŽELEZEN JAMSKI VOZIČEK (HUNT)
Ime predmeta 2	/
ID številka / EŠD	002.252.Idrija
Upravljavec	Mestni muzej Idrija, Prelovčeva 9, 5280 Idrija
Lastništvo	Javno
Lastnik	Občina Idrija, Mestni trg 1, 5280 Idrija
ID številka / EŠD	510:IDR;RZ-61
Klasifikacija dediščine	Rudnik, Transport – druge oblike transporta , Topilnica / Topilništvo, žganje rude

OPIS

Kratek opis	Voziček (hunt) ima dve osi, ki sta vležajeni z drsnimi ležaji. Ti so privijačeni na nosilni okvir, izdelan iz profila U12. Na krajših stranicah ima okvir odbijač iz ukrivljene pločevine 25 × 160 mm, na dolgih stranicah pa na vsaki strani po dva ščitnika dolžine 150 mm. Na okvirju sta na dveh krajših stranicah privarjena nosilca, zvarjena iz pločevine 10 mm in dimenzij 70 × 300 × 550 mm, na katerih stoji zaboj za rudo. Ob strani vozička sta dva kavlja, ki omogočata nagibanje vozička. Na zaboju sta na krajših stranicah ročaja iz okroglega jekla, ter na eni strani pod ročajem privarjena številka 150. Kolesa imajo sledilni venec premera 325 mm, pesto ima 112 mm.
Mere	Dolžina 199,5 cm, širina 77 cm, višina 124 cm.

Materiali	Jeklo
Datacija	60. leta 20. stoletja.
Avtor / Proizvajalec	Podatek o proizvajalcu ni znan.

Slikovne priloge

Prvotna raba

Železne jamske vozičke so uporabljali za prevoz rude od slepih jaškov do sipke glavnega zbirnega jaška. Od tu do delovišč pa so vozili jalovino in drug zasipni material. Poln voziček, primeren za tir širine 475 mm, je tehtal do 800 kg. Sprva so to delo opravljali vozači (laufarji). V 60. letih 20. stoletja so železne vozičke prevažali z lokomotivo. Na površini so jih uporabljali za prevoz in stresanje rude v Čermak-Špirekove peči. Zato so tudi bili izdelani iz jekla, da se ob iztresanju rude v delujočo peč ne bi vžgali. Pomembna prednost kavlja železnega vozička je bila, da je omogočal nagibanjem na eno ali drugo stran. S to izboljšavo se je povečala varnost, pridobili pa so tudi na času potreben za presipanje. Gre za izpopolnjen primer vozička, ki so ga v drugih rudnikih uporabljali od konca 19. stoletja dalje. Rešitev zvrčanja je skonstruiral dr. Vidergar, dr. Uroš Bajželj je idejno rešil odbijač in podvozje (idrijski patent), načrt pa je izrisal Ludvik Čibej. Vsi navedeni so bili zaposleni v Rudniku živega srebra Idrija.

Sedanja raba

Železen jamski voziček (hunt) se ohranja, varuje in prezentira kot pomemben spomenik tehniške dediščine rudarjenja v Idriji z izjemnimi univerzalnimi vrednotami. Obiskovalci si ga lahko ogledajo v okviru stalne razstave Mestnega muzeja Idrija, »Pet stoletij rudnika živega srebra in mesta Idrija«. Obenem ga je mogoče uporabiti za različne oblike promocije dediščine živega srebra. V muzejski postavitvi je voziček postavljen na tračnicah, ki so nameščene na tri hrastove tramove (dimenzije 15,5 × 12 cm). Na obeh straneh muzejske predstavitve se nahaja steklo, s čimer je prikazan prevoz rude iz rudniških jaškov preko Bašerije do topilnice.

Prvotna lokacija

Rudnik živega srebra Idrija (jama; Topilnica).

Sedanja lokacija

Mestni muzej Idrija, grad Gewerkenegg (razstavni prostor 6).

STANJE OHRANJENOSTI

Zgodovina opravljenih posegov	Za potrebe stalne muzejske razstave, pred letom 1995, je bil na vozičku opravljen celovit restavratorsko-konservatorski poseg. Dodatni posegi zato niso potrebni. Varovanje v prostoru je urejeno.
--------------------------------------	--

Sedanje stanje	dobro
-----------------------	-------

Potrebni ukrepi	Redno obdobjno vzdrževanje.
------------------------	-----------------------------

DOKUMENTACIJA

Naslov / zbirka / povezave itd., kjer so dostopne podrobnejše informacije	- Inventarna knjiga Mestnega muzeja Idrija.
--	---

Izpolnjevalec	Mestni muzej Idrija
----------------------	---------------------

Izpolnjeval je	Miha Kosmač
-----------------------	-------------

Datum objave	8. 3. 2018
---------------------	------------

Datum urejanja	Never
-----------------------	-------
